

המוסד לביטוח לאומי
מינהל המחקר והתכנון
ירושלים, תשרי התשע"ג, ספטמבר 2012

פשיטת רגל ופירוק תאגיד תשלומי גמלאות וגביית חובות 2011

אבנר שרף

סקרים תקופתיים 241

המוסד לביטוח לאומי
מינהל המחקר והתכנון

פשיטת רגל ופירוק תאגיד תשלומי גמלאות וגביית חובות 2011

אבנר שרף

סקרים תקופתיים 241

ירושלים, תשרי התשע"ג, ספטמבר 2012

www.btl.gov.il

פתח דבר

מינהל המחקר והתכנון מציג פרסום שנתי מקיף על תשלומי הענף לזכויות עובדים בפשיטת רגל ופירוק תאגיד לשנת 2011 וכן נתונים מרכזיים בהשוואה לשנים קודמות. בדוח נכללים ממצאים על חובות בדמי ביטוח של מעסיקים בכינוס נכסים ופשיטות רגל ועל גבייתם.

בפרסום זה מוצגים פרמטרים שונים על המעסיקים והעובדים המטופלים בענף זכויות עובדים בפשיטת רגל ופירוק תאגיד לפי ענף כלכלי. כמו כן מוצגים נתונים על שינויים ביתרות חוב בדמי ביטוח של המעסיקים בכינוס נכסים ובפשיטות רגל.

תודתי למר אבנר שרף אשר ריכז וניתח את הממצאים בפרסום זה. תודה גם למר דוד אלכסנדר גאליה, מנהל אגף חקר ביצועים ומתודות סטטיסטיות במינהל מחקר ותכנון, על עזרתו הרבה בעיבוד הנתונים, לגבי מיה עורב-הטל על העריכה הלשונית ולגבי נירה עמיר על הדפסת הפרסום.

ד"ר דניאל גוטליב
סמנכ"ל מחקר ותכנון

תמצית

בשנת 2011 התקבלו לטיפול ענף זכויות עובדים בפשיטת רגל ופירוק תאגיד 482 תיקי מעסיקים בפירוק, שבהם הוגשו תביעות עובדים וקופות גמל. זו ירידה של 13.6% לעומת השנה הקודמת. במהלך השנה אושרו 7,417 תביעות עובדים ושולמו 258.4 מיליון שקל לעובדים ולקופות גמל.

מהתפלגות התביעות החדשות של עובדים שאושרו בחמש השנים האחרונות לפי ענף כלכלי, עולה כי 41.5% מהן היו בענפי שירותים, 21.9% בענף המסחר ו-11% בבנייה ותשתיות.

בשנת 2011 הצליח הענף לגבות מהמפרקים 13.0 מיליון ש"ח, המהווים כ-9.6% מהסכום בדין קדימה בשנה זו¹.

במקביל לביצוע תשלומי שכר ופיצויים לעובדים, המוסד לביטוח לאומי פעל לגבות חובות בדמי ביטוח מהמעסיקים בכינוס נכסים ופשיטת רגל (להלן – פש"ר), באמצעות הלשכה המשפטית. במהלך שנת 2011 נוספו 772 מעסיקים חדשים שהחלו בתהליך כינוס נכסים ופש"ר. בדצמבר 2011 היו בקובץ המעסיקים בכינוס נכסים ופש"ר 7,788 מעסיקים.

במהלך שנת 2011 הצטבר חוב בדמי ביטוח בסך כולל של 1,493.8 מיליון ש"ח. בשנה זו המוסד (באמצעות הלשכה המשפטית) הצליח לצמצם חוב זה בכ-2%. סכום יתרת החוב ב-31 בדצמבר 2011 היה כ-1,545.2 מיליון ש"ח.

מתוך 7,788 המעסיקים שנמצאו בכינוס ובפש"ר בסוף 2011, היו 7,153 (92% מהסך הכול) בלתי פעילים, דהיינו מוצו לגביהם כל ההליכים לגביית החובות. יתרת חובם של התיקים הבלתי פעילים הללו ב-31 בדצמבר 2011 היתה 1,265.5 מיליון ש"ח, כ-81.8% מסך כל החוב של המעסיקים המצויים בהליכי כינוס נכסים ופש"ר במועד זה. ל-259 מעסיקים היתה יתרת חוב של יותר ממיליון שקל למעסיק, שהיוו 41.8% מסך כל החוב. מנתונים על הטיפול ב-7,424 מעסיקים בפירוק/פש"ר בשנים 2002-2011 עולה כי סך החוב בדמי ביטוח המקורי היה 808.1 מיליון ש"ח מתוכם חושב 65.4% חוב בדין קדימה. במהלך השנים נגבו ממעסיקים אלה בסך הכול 10 מיליון ש"ח שהם 1.9% מסך החוב בדין קדימה בשנים 2002-2011.

¹ חובות בדין קדימה הם חובות שניתנה להם עדיפות על חובות אחרים כאשר עדיפות זו היא כלפי נושים רגילים ולא כלפי נושי מבוטחים הזכאים למלוא כספם בתהליך פש"ר/פירוק. לפי החוקים הקיימים בנושא זה יש סוגי חובות שיש להם דין קדימה המדורגים לפי סדר העדיפות הזה: (1) שכר עבודה. (2) חובות בגין ניכוי במקור למס הכנסה. (3) חובות אחרים כגון מזונות ודמי שכירות. (4) מסים עירוניים.

תוכן העניינים

עמוד

1	תשלומי הענף לזכויות עובדים בפשיטת רגל ופירוק תאגיד
1	עקרונות פעילות הענף
2	הגדרות
3	אישורים ותשלומי גמלאות
3	המעסיקים
5	תביעות עובדים שאושרו
9	תביעות של קופות גמל שאושרו
9	גביית חובות ממעסיקים
11	יתרות חוב בדמי ביטוח של מעסיקים בכינוס נכסים ובפשיטת רגל
11	כללי
11	ממצאים
21	גבייה מיתרות חוב בדמי ביטוח בדין קדימה

תשלומי הענף לזכויות עובדים בפשיטת רגל ופירוק תאגיד

עקרונות פעילות הענף

ענף זכויות עובדים בפשיטת רגל ופירוק תאגיד (להלן פש"ר) פועל במסגרת המוסד לביטוח לאומי מיולי 1975.

ענף זה הוקם כדי לתת מענה לעובדים שנפגעו מקריסת עסקים ומכניסתם להליכי פשיטת רגל ופירוק. עובדים אלה איבדו נוסף על משרותיהם גם את יתרת שכרם, ובמקרים רבים גם לא זכו לפיצויי פיטורין כמתחייב מהסכמי העבודה. גם זכויותיהם הסוציאליות בקופות גמל נפגעו. כל זאת מאחר שברוב המקרים לא נותר למעסיקים האלה כל מקור כספי או נכסים למימוש כדי לממן יתרת החוב המגיעה לעובדים ולקופות גמל.

המוסד לביטוח לאומי באמצעות ענף פש"ר נחלץ לקראת העובדים שנקלעו למצב זה. הוא משלם במקום המעסיק שכר ופיצויי פיטורין שהעובדים זכאים להם, על בסיס תביעות שהמפרקים או הנאמנים מאשרים ואשר מוגשות לענף. באותו אופן הענף משלם סכומי כסף לקופות גמל, כדי לשמור על רציפות הזכויות הסוציאליות של העובדים בהן. בדרך זו הענף פוטר את העובדים מהצורך להתדיין ממושכות עם מעסיקיהם על יתרת שכרם שלא שולם ומאפשר הפרדה מלאה בין ביצוע התשלומים לעובדים לבין תהליך מימוש הנכסים לצורך מימון חובות המעסיקים.

הענף הוא ענף ביטוחי שתשלומיו ממומנים באמצעות דמי ביטוח המשולמים בידי המעסיקים. עד סוף מארס 1980 המעסיקים שילמו 0.1% משכרו של העובד (ללא מגבלת השכר). באפריל 1980 הופחת השיעור ל-0.05% משכרו של העובד עד רמת ההכנסה המרבית החייבת בדמי ביטוח. בעקבות הפעלת מדיניות השיפוי של הממשלה להפחתת עלות העבודה, הופחת חלקם של המעסיקים בשיעור זה במאי 1991 עד היום ל-0.02% משכרו של העובד עד ההכנסה המרבית החייבת בדמי ביטוח.

הגמלה המרבית של שכר ופיצויי פיטורין לעובד נקבעה ברמה של כ-7-8 פעמים השכר החודשי הממוצע לפי חוק. מינואר 1990 משולמת לעובד גמלה מרבית לעובד בסכום של 10 פעמים השכר הממוצע לפי חוק. מאוגוסט 2009 הועלתה תקרה זו ל-13 פעמים השכר הבסיסי. לקופות גמל נקבעה גמלה מרבית שהיתה בקירוב 70%-80% מהשכר הממוצע לפי חוק. בינואר 1990 נקבע הסכום המרבי ששולם לקופת גמל בעד עובד לפעם אחת השכר החודשי הממוצע לפי חוק. בינואר 1999 הועלה סכום זה לפעמיים השכר הממוצע לפי חוק. בשנת 2011 היו השכר ופיצויי הפיטורין המרביים לעובד 106,054 ש"ח. התשלום המרבי לקופת גמל בעד עובד היה 16,316 ש"ח.

עד שנת 2005 הוצמדו התשלומים הן לעובדים והן לקופות גמל לשינויים בשכר הממוצע לפי חוק. בשנת 2006 התשלומים הוצמדו לשינויים בסכום הבסיסי המתעדכן בינואר בכל שנה בהתאם לעלייה שבין מדד המחירים לצרכן הידוע לפני מועד העדכון לבין המדד שהיה ידוע בחודש ינואר בשנה שקדמה לה, זאת כדי למנוע שחיקת החוב ממועד יצירתו עד מועד התשלום בפועל.

בתשלום לעובד זוקפים תחילה את יתרת השכר ולאחריה את פיצויי הפיטורין עד רמת הגמלה המרבית שנקבעה בחוק. מהתשלום על חשבון השכר מנוכים מסי החובה: מס הכנסה, ביטוח לאומי וביטוח בריאות. המוסד לביטוח לאומי רשאי לקזז מהגמלאות חובות בגין גמלאות אחרות או בגין דמי ביטוח. אם לאחר תשלומי הענף עדיין נותר חוב של המעסיק לעובד, העובד מצטרף לקבוצת הנושים הרגילים כדי לתבוע את יתרת החוב האמורה.

החוק מאפשר לענף לתבוע מהמפרק בדין קדימה חלק מהחוב (על פי כללים שנקבעו בחוק). בנוגע ליתרת החוב מצטרף הענף כנושה רגיל. בניגוד למקובל בשאר ענפי המוסד, ענף פש"ר פועל רק במשרד הראשי ולא בסניפים, בשל הצורך המתמיד ביעוץ משפטי עם פרקליטי המוסד.

למרות ההתקדמות הניכרת שהושגה בתחום ההגנה על שכרו של העובד, נותרו כמה בעיות שלא נפתרו:

1. החוק מחייב להוציא צו פשיטת רגל או צו פירוק. תהליך זה הוא לעתים קרובות ממושך ביותר ומעכב את התשלומים המגיעים לעובד.
2. ההוצאות המשפטיות הגבוהות הנדרשות מהעובדים כדי לדרוש צו פשיטת רגל או צו פירוק כלפי מעסיק חדל פירעון עולות לעתים על סכום החוב שהמעסיק האמור חייב לעובדים. מכאן עולה כי אין לעובדים כל טעם לפתוח בהליכים אלה, ולכן במקרים אלה אין הם יכולים לממש את זכויותיהם בענף זה.

הגדרות

מעסיק בפשיטת רגל או פירוק: תאגיד שהוצא כנגדו צו פשיטת רגל או פירוק, והעובדים או קופות גמל לא קיבלו את המגיע להם: עובד עצמאי, חברה בע"מ, שותפות, אגודה שיתופית, עמותה.

עובד: עובד אצל מעסיק, שבעת מתן צו פשיטת רגל או צו פירוק טרם קיבל את יתרת שכרו ופיצויי הפיטורין. בהגדרה זו נכללים עובדים תושבי ישראל, תושבי חוץ לארץ ותושבי השטחים.

קופת גמל: כל גוף שעל פי הוראות ההסכם הקיבוצי, חוזה העבודה או הסכם אחר שבין העובד למעסיק, ולפי הסכמת אותו גוף, על המעסיק להעביר אליו כספים מכספי המעסיק או משכרו של העובד לשם צבירתן או הבטחתן של זכויות העובד הקשורות לעבודתו, להפסקת עבודתו, לפרישה ממנה או לביטוחו הסוציאלי.

שכר: סכומים שטרם שולמו לעובד תמורת עבודתו – שכר עבודה, שעות נוספות, דמי הבראה, דמי חופשה, תשלום בעד חגים, ביגוד – לרבות סכום שנוכה משכרו של העובד שלא על פי חוק וטרם הועבר לתעודתו. אם השכר אינו עולה על שכר המינימום (מיוולי 2010 – 4,100 ש"ח לחודש) העובד זכאי לקבל את שכר המינימום הנקוב בחוק.

פיצויי פיטורין: הפיצויים שהעובד זכאי להם מהמעסיק עד מועד הפסקת עבודתו בגין הוותק שנצבר בשנות עבודתו אצל המעסיק.

אישורים ותשלומי גמלאות

במהלך שנת 2011 אושרו 7,417 תביעות עובדים (בהן 7,029 תביעות חדשות) ושולמו לעובדים גמלאות בסכום כולל של 248.2 מיליון ש"ח. כמו כן אושרו 285 תביעות של קופות גמל בסכום של 10.2 מיליון ש"ח. בסך הכול שילם הענף בשנה זו 258.4 מיליון ש"ח – ירידה של 11% לעומת 2010 (כפי שמוצג בלוח 1).

לוח 1: תביעות ותשלומים שאושרו לעובדים ולקופות גמל בענף פש"ר, 2011-2007

2011	2010	2009	2008	2007	
					תביעות
7,417	8,881	7,665	9,072	9,165	סך הכול תביעות עובדים
7,029	8,363	6,817	6,792	8,426	מזה: תביעות חדשות
388	518	848	2,280	739	הפרשי גמלאות ¹
285	292	207	205	193	תביעות קופות גמל
					תשלומי גמלאות (אלפי ש"ח)
258,421	290,190	224,888	197,180	218,122	סך הכול
248,262	278,493	216,234	189,004	212,748	עובדים
10,159	11,697	8,654	8,176	5,374	קופות גמל
-11.0	29.0	14.1	9.6-	43.3	% שינוי ² בסך הכול
-13.9	26.9	10.2	13.1-	41.6	% שינוי ריאלי ³

(1) הפרשי תשלומים לתביעות שאושרו בשנים קודמות.

(2) לעומת שנה קודמת.

(3) מחושב לפי סכום התשלומים החודשיים בניכוי השפעת מדדי המחירים החודשיים.

המעסיקים

מלוח 2 אנו למדים כי מרבית התיקים (90%) היו של חברות בע"מ. בשנים האחרונות נרשם גידול מתמיד במספר העצמאים והשותפויות שהתקבלו לטיפול הענף.

לוח 2: מעסיקים חדשים בפש"ר שהתקבלו בענף, לפי המעמד המשפטי של המעסיק, 2011-2007

שנה	סך הכול	חברות	אגודות שיתופיות ועמותות	עצמאים ושותפויות
2007	450	373	27	50
2008	407	350	19	38
2009	455	400	15	40
2010	558	492	15	51
2011	482	413	12	57

בלוח 3 מוצגים נתונים שנאספו מילקוטי הפרסומים של הרשומות על כלל החברות שפורקו בצווי בתי משפט לפי דרישת הנושים ועל החברות שבגינן הגישו המפרקים תביעות למוסד לביטוח לאומי בשם עובדיהן וקופות הגמל. מהנתונים עד סוף שנת 2010, אנו למדים כי כ-75% מהחברות שנגדן הוצא צו פירוק הגיעו בסופו של דבר לטיפול הענף. נתוני שנת 2011 לא הובאו בחשבון מאחר שמרבית החברות שפורקו בשנה זו לא הגיעו עדיין לטיפול ענף זכויות עובדים בפש"ר.

לוח 3: חברות בע"מ שפורקו בידי בתי משפט לפי דרישת הנושים, ומהן טופלו בידי ענף פש"ר, 2011-2006

שנת מתן צו הפירוק	סך הכול ¹ (מספרים מוחלטים)	לטיפול המוסד במשך השנים		הוחל בטיפול במוסד בשנת 2011
		סך הכול	אחוז מסך הכול	
2006	550	397	72.1	1
2007	450	330	73.3	8
2008	450	344	76.4	5
2009	550	404	74.4	38
2010	550	437	79.5	243
2011	500	107	21.4	107

(1) מקור: ילקוטי הפרסומים של הרשומות.

מלוח 4 עולה כי ב-56.9% תיקי המעסיקים שהתקבלו לטיפול הענף בחמש השנים האחרונות מספר תביעות העובדים הוא 1-5 לתיק אחד וב-32.2% מהתיקים יש 6-25 תביעות בתיק.

לוח 4: תיקי מעסיקים חדשים לפי מספר תביעות עובדים שאושרו בענף בכל תיק (אחוזים), 2011-2007

שנת קבלת התיק	סך הכול (מספרים מוחלטים)	5-1	25-6	26+
2007	442	58.8	32.5	8.7
2008	399	57.2	31.8	11.0
2009	444	47.0	38.7	14.3
2010	537	56.8	29.9	13.3
2011	442	64.6	28.2	7.2
ממוצע	-	56.9	32.2	10.9

מלוח 5 עולה כי בממוצע של חמש השנים האחרונות, 32.8% מהמעסיקים החדשים בפירוק שטופלו בידי הענף היו בענף המסחר, 28.8% בענפי השירותים ו-14.8% בענף הבנייה והתשתיות.

לוח 5: תיקי מעסיקים חדשים בענף זכויות עובדים בפשיטת רגל לפי ענף כלכלי, 2011-2007

שנה	סך הכול	טקסטיל	מתכת וחשמל	תעשיות שונות	בנייה ותשתיות	מסחר	תחבורה	שירותים ¹
סך הכול - מספרים אחוזים	2,352	68	142	254	349	772	89	678
2007	450	13	26	39	68	154	15	135
2008	407	10	25	42	64	133	16	117
2009	455	12	32	63	67	138	19	124
2010	558	20	30	54	89	185	19	161
2011	482	13	29	56	61	162	20	141

(1) כולל שירותים עסקיים, ציבוריים ואישיים.

תביעות עובדים שאושרו

מלוח 6 עולה כי בחמש השנים האחרונות אושרו 37,427 תביעות חדשות, 41.5% מהן בענפי השירותים, 21.9% בענפי המסחר ו-11% בבנייה ותשתיות.

לוח 6: תביעות העובדים שאושרו לפי ענף כלכלי, 2011-2007

שנה	סך הכול	טקסטיל	מתכת וחשמל	תעשיות אחרות	בנייה ותשתיות	מסחר	תחבורה	שירותים ¹
סה"כ - מספרים	37,427	2,326	2,603	3,778	4,123	8,190	870	15,537
אחוזים	100.0	6.2	7.0	10.1	11.0	21.9	2.3	41.5
2007	8,426	427	425	839	692	2,058	141	3,844
2008	6,792	626	349	810	832	1,266	84	2,825
2009	6,817	344	718	915	750	1,520	84	2,486
2010	8,363	535	368	661	854	2,156	387	3,402
2011	7,029	394	743	553	995	1,190	174	2,980

(1) כולל שירותים עסקיים, ציבוריים ואישיים.

בשנת 2011 שולמו ל-68% מהתובעים שכר ופיצויי פיטורין, ל-24.3% שכר בלבד, 2.4% קיבלו פיצויי פיטורין בלבד ו-5.3% קיבלו הפרשי גמלאות על חשבון גמלאות ששולמו בשנים קודמות. התחלקות הגמלאות בשנת 2011 לפי סוגים מעלה כי 79.7% הם שכר ופיצויי פיטורין, 15.4% שכר בלבד, 2.3% פיצויי פיטורין בלבד ו-2.6% הפרשי גמלאות על חשבון גמלאות ששולמו בשנים קודמות (לוח 7).

לוח 7: תביעות העובדים שאושרו וסכומים ששולמו לפי סוג הגמלה (אחוזים), 2011-2007

שנה	סך הכול (מספרים מוחלטים)	תביעות חדשות		
		שכר ופיצויי פיטורין	שכר	פיצויי פיטורין

עובדים שתביעותיהם אושרו

2007	9,165	58.3	30.6	3.0	8.1
2008	9,072	51.1	20.9	2.8	25.2
2009	7,665	63.1	22.5	3.3	11.1
2010	8,881	69.2	22.2	2.7	5.9
2011	7,417	68.0	24.3	2.4	5.3
ממוצע		61.7	24.2	2.9	11.2

סכום הגמלאות שאושרו

2007	212,748	76.2	16.6	3.3	3.9
2008	189,004	73.4	15.6	3.7	7.3
2009	216,234	76.3	16.2	4.5	3.0
2010	278,493	77.4	15.9	2.8	3.9
2011	248,262	79.7	15.4	2.3	2.6
ממוצע		76.8	15.9	3.3	4.0

בשנת 2011 שילם המוסד 25.5 מיליון ש"ח גמלאות מרביות (כולל הפרשים). באותה שנה קיבלו 236 עובדים את הגמלה המרבית לשכר ופיצויי פיטורין, שהיא 10-13 פעמים השכר הממוצע לפי חוק (הסכום מתעדכן מעת לעת). תביעות אלה היוו באותה שנה 3.3% מכלל התביעות החדשות שאושרו. עובדים אלה זכאים להפרשי שכר ופיצויי פיטורין נוספים, ותביעותיהם ליתרת החוב הן במסגרת חובות המעסיק, כפי שמוצג בלוח 8. בממוצע של חמש השנים האחרונות התביעות המרביות שאושרו מהוות כ-2.4% מסך כל התביעות החדשות ו-7.5% מסך כל סכום הגמלאות. כידוע, סעיף 187 לחוק הביטוח הלאומי קובע כי אם החוב בשכר העבודה ופיצויי הפיטורין של מעסיק לעובדו (הזכאי לגמלה לפי פרק ח' לחוק) עלה על הגמלה המרבית כאמור בסעיף 183, תיזקף תחילה הגמלה המגיעה לו לחוב שכר העבודה, ואחריה – לחוב פיצויי הפיטורין.

לוח 8: אישורי תביעות לגמלה מרבית וסכומי הגמלאות המרביות, 2007-2011

שנה	מספר העובדים		גמלאות מרביות (כולל הפרשים)	
	סך הכול	כאחוז ממספר התביעות החדשות שאושרו	סה"כ (אלפי ש"ח)	כאחוז מסכומי הגמלאות
2007	107	1.3	8,276	3.9
2008	173	2.5	13,472	7.1
2009	216	3.2	17,381	8.0
2010	173	2.1	20,581	7.4
2011	236	3.3	25,568	10.3
ממוצע	-	2.4	-	7.5

בשנת 2011 התקבלו לטיפול הענף ארבעה מעסיקים גדולים שהעסיקו 100 עובדים ויותר. הענף אישר 1,924 תביעות עובדים חדשות בתיקי מעסיקים גדולים שהתקבלו לטיפולו במשך השנים, המהווים כ-27.4% מכלל התביעות שאושרו, ושולמו בגין 52.1 מיליון ש"ח. סכום זה מהווה 21% מסך הגמלאות ששולמו לעובדים בשנה זו, כפי שמוצג בלוח 9.

לוח 9: מעסיקים שהעסיקו 100 עובדים או יותר, אישורי תביעות וסכומי הגמלאות כאחוז מסך הכול, 2011-2007

שנה	מעסיקים חדשים	מספר התביעות שאושרו ¹		סכום גמלאות שאושרו ¹	
		סך הכול	כאחוז מסך הכול	סך הכול (אלפי ש"ח)	כאחוז מסך הכול
2007	5	3,790	45.0	64,805	30.5
2008	7	2,215	32.6	56,232	29.8
2009	11	2,016	29.6	62,623	29.0
2010	9	2,539	30.4	73,009	26.2
2011	4	1,924	27.4	52,088	21.0

(1) כולל מקרים ותשלומים אצל מעסיקים שהוחל בטיפולם בשנים קודמות.

בלוחות הקודמים הוצגו חתכי גמלאות לפי סוגי המקבלים: מי שהיו זכאים לשכר ופיצויים, מי שהיו זכאים לשכר בלבד, ומי שהיו זכאים לפיצויים בלבד. לוח 10 מציג את סך כל השכר וסך כל הפיצויים ששולמו לעובדים, בלי קשר לסוגי התביעות ששולמו. מהנתונים עולה כי בשנת 2011 61.9% מסכום הגמלאות ששולמו לעובדים היה בעבור שכר והשאר – 38.1% – בעבור פיצויי פיטורין.

עוד אנו למדים מלוח 10 על תנודות ניכרות במשקל הפיצויים, התלויות בסכומי השכר לסוגיו שהמעסיק טרם שילם לעובד ובוותק של העובדים. כמו כן יש להביא בחשבון ניכוי יתרת הפיצויים המגיעים לעובדים. על כל אלה יש להוסיף את השפעת הגמלה המרבית – וזאת כאמור לפי סעיף 187 כפי שפורט בפרק הדן בגמלה המרבית.

לוח 10: סכומי גמלאות לפי שכר ופיצויים ששולמו לעובדים (אחוזים), 2011-2007

שנה	סך הכול (אלפי ש"ח)	סך הכול	שכר	פיצויי פיטורין
2007	212,748	100.0	56.2	43.8
2008	189,004	100.0	56.2	43.8
2009	216,234	100.0	61.4	38.6
2010	278,493	100.0	60.3	39.7
2011	248,262	100.0	61.9	38.1
ממוצע רב-שנתי	-	100.0	59.4	40.6

תביעות של קופות גמל שאושרו

על פי לוח 11(א), בשנת 2011 אושרו 285 תביעות של קופות גמל שנועדו להבטיח את רציפות הביטוח לתנאים הסוציאליים של העובדים המבוטחים בקופות אלה. שולמו להם 10.2 מיליון ש"ח, המהווים 4.1% מסך כל תשלומי הענף בשנת 2011.

לוח 11(א): תביעות קופות גמל שאושרו וסכומים ששולמו, 2011-2007

2011	2010	2009	2008	2007	
285	292	207	205	193	תביעות
4,172	4,491	842	1,613	1,058	עובדים
10,159	11,697	8,654	8,176	5,374	סכומים לקופות גמל (אלפי ש"ח)
4.1	4.0	3.8	4.1	2.5	% מסך הגמלאות של הענף

מלוח 11(ב) אנו למדים כי בשנת 2011 שילם המוסד את הגמלה המרבית לקופות גמל בגין 267 מבוטחים (שהם 6.4% מכלל תביעות העובדים המבוטחים בקופות גמל). סכום הגמלה המרבית להפרשה לקופת גמל לתביעה היה השנה עד פעמיים השכר הממוצע לפי חוק.

לוח 11(ב): תביעות לגמלאות מקבילות בקופות גמל שאושרו, 2011-2007

שנה	סך הכול (מספרים מוחלטים)	כ- % תביעות מכלל המבוטחים בקופות גמל
2007	288	27.2
2008	250	15.5
2009	294	34.9
2010	373	8.2
2011	267	6.4

גביית חובות של מעסיקים

על פי סעיף 192 (א)1 לחוק, הענף רשאי לדרוש ממפרקי המעסיקים את סכומי הגמלאות ששולמו לכל עובד בדין קדימה בסכום שלא יעלה על זה שנקבע לפי פקודת החברות, פשיטת רגל, תקנות האגודות השיתופיות ועוד. בשנת 2011 היה הסכום בדין הקדימה לשכר בלבד 21,995 ש"ח, ולשכר ופיצוי פיטורין – 32,953 ש"ח. כמו כן אין חוב בדין קדימה לסכומים ששולמו לקופות גמל. בנוגע ליתרת החוב, הענף הוא בבחינת נושה רגיל. יצוין כי אם שולם לעובד הסכום המרבי (106,054 ש"ח בשנת 2011), הסכום שישלמו המפרקים לענף בדין הקדימה יעבור לידי

העובד לכיסוי חלק מהחוב שיש למפרקים כלפי העובד. במקרה זה הענף הופך לנושה רגיל מהשקל הראשון.

על פי סעיף 192 (א) (2), המוסד לביטוח לאומי אינו זכאי לגבות את הפרשי ההצמדה ששילם לזכאי בעבור התקופה שלאחר יום מתן צו פשיטת הרגל או פירוק התאגיד, אלא אם כן המפרק החליט לשלם ריבית או הפרשי הצמדה או שניהם יחד בעבור התקופה האמורה גם ליתר הנושים בפשיטת רגל או פירוק תאגיד.

מהאמור לעיל, החוק מגביל את היכולת לגבות מהמפרקים (אם בכלל זה אפשרי) לסכומים חלקיים על חשבון השכר ופיצויי הפיטורין ששולמו לעובדים, שנשחקים עם הזמן. שיעור החוב בדין קדימה בשנים 2007-2011 מהווה כשליש מסך כל החוב בגין הגמלאות ששולמו לעובדים וקופות גמל. בשנת 2011 הצליח הענף לגבות 13 מיליון ש"ח בגין חובות העבר, ואלה היוו 9.6% מהסכום בדין קדימה מהגמלאות ששולמו לעובדים וקופות גמל בשנה זו.

לוח 12: סכומים בדין קדימה וגבייה ממפרקים, 2007-2011

שנה	סכום בדין קדימה		גבייה ממפרקים	
	סכום (אלפי ש"ח)	כאחוז מסך הגמלאות	סכום (אלפי ש"ח)	סך הגבייה מסכום בדין קדימה
2007	82,887	38.0	6,133	7.4
2008	69,013	35.0	10,044	14.5
2009	74,213	33.0	11,138	15.0
2010	126,232	43.5	32,697	25.5
2011	135,929	52.6	13,058	9.6

יתרות חוב בדמי ביטוח של מעסיקים בכינוס נכסים ובפשיטת רגל

כללי

עם קבלת צו כינוס נכסים או צו פירוק קבוע למעסיק, המוסד פועל באמצעות הלשכה המשפטית לסכם את חובות המעסיק בדמי ביטוח ולגבות את המגיע לו מהמפרק הזמני או הקבוע. במקרים אלה המוסד מנוע מלגבות את החוב באמצעות פקודת המסים – גבייה. גביית החובות נעשית על פי הוראת בית המשפט באמצעות הלשכה המשפטית.

יש לציין כי אם מונה מפרק קבוע, הוא רשאי לאשר תביעות עובדים לענף זכויות עובדים בפש"ר לקבלת שכר ופיצויים שלא שולמו בידי המעסיק.

בקובץ מעסיקים בכינוס נכסים ובפש"ר נכללו הקבוצות האלה:

- פש"ר כינוס – תיק שבו התקבל מידע על הליך כינוס נכסים ופש"ר.
- פש"ר כינוס פעיל – הנאמן מוסיף להעסיק עובדים אבל בתיק פעיל נפרד (עם ספרת משנה 99).
- פש"ר לא פעיל – מעסיק בכינוס נכסים ופש"ר שבו מוצו כל הליכי הגבייה.
- חוב אבוד – תיק מעסיק שבו נקבע כי מוצו כל הליכי הגבייה וכי יתרת החוב בדמי ביטוח הוא בגדר חוב אבוד.

ממערכת הגבייה ממעסיקים נשלפו נתונים על-פי התאריך שבו נרשם במערכת הגבייה המעסיק בכינוס נכסים או פש"ר, והמועד שבו יצא ממצב זה, וסוכמו כל התנועות החשבוניות לאחר תאריך רישום כינוס נכסים ופש"ר.

ממצאים

בדצמבר 2011 היו בקובץ כינוס נכסים ופש"ר 7,788 מעסיקים – כלומר גידול של 10.6% לעומת שנה קודמת. רק ל-25 מעסיקים שונה קוד הפעילות מכינוס נכסים ופש"ר לקוד פעילות אחר, בתום כינוס הנכסים והפש"ר, כפי שמוצג בלוח 13.

בלוח 14 מפורטות התנועות הכספיות ביתרות חוב של המעסיקים בכינוס נכסים ובפש"ר. מן הלוח עולה, כי במהלך שנת 2011 נוספו יתרות של מעסיקים חדשים שנכנסו להליך כינוס נכסים ופש"ר בסך כולל של 49.0 מיליון ש"ח ואליהם נוספו חיובים שונים בדמי ביטוח בסך 34.0 מיליון ש"ח. סך כל החוב שעמד לגבייה בשנת 2011 היה 1,493.8 מיליון ש"ח. חשבונות המעסיקים זוכו במהלך השנה ב-32.4 מיליון ש"ח, המהווים 2.2% מיתרת החוב שעמד לגבייה של המעסיקים המצויים בכינוס נכסים ובפירוק בשנה זו.

היתרה בדצמבר 2011 הכוללת הפרשי קנסות והצמדה היתה בסך 1,545.2 מיליון ש"ח, וזהו גידול נומינלי של 9.5% בחובות המעסיקים בדמי ביטוח לעומת דצמבר 2010, וכפי שנראה בהמשך – רובם לא ניתנים לגבייה.

בלוח 15 נמצא כי בשני סניפים גדל מאוד מספר המעסיקים בכינוס נכסים ובפש"ר בדצמבר 2011 לעומת דצמבר 2010: נצרת (28.7%) ורמלה (24.2%). 13.9% מהמעסיקים בסוף שנת 2011 טופלו בסניף תל אביב.

מלוח 16 עולה כי 16.8% מיתרות החוב בדמי הביטוח של המעסיקים בסוף שנת 2011 התרכזו בסניף תל אביב. עוד עולה מהלוח, שבסניף קריות בלט אחוז הזיכויים מהחוב שעמד לגבייה (10.4%). יתרות החוב גדלו בשיעור ניכר במיוחד בסניף ראשון לציון – 26.7%. שיעור גידול נמוך יותר נמצא בסניפים בני ברק (4.8%) וכרמיאל (5.8%).

מלוחות 17-18 אנו למדים כי הרוב המכריע של המעסיקים בכינוס נכסים ובפש"ר (91%) היה מצוי בקוד פעולות "בלתי פעיל". בתיקי מעסיקים אלה מוצו כל הליכי הגבייה. לחובתם של המעסיקים הללו נזקף חוב של 1,256.5 מיליון ש"ח, שהוא כ-81.8% מסך כל החוב של המעסיקים בכינוס נכסים ובפש"ר בסוף שנה זו. מלוחות 19-20 עולה כי ל-8% מהמעסיקים יש יתרות חוב בסכומים שאינם עולים על 100 אלף ש"ח ול-259 מעסיקים יתרת חוב של מיליון ש"ח ויותר לכל אחד. 41 בהם (15.8% מהסה"כ) טופלו בסניף תל אביב.

41.8% מיתרות החוב בדמי ביטוח של המעסיקים בכינוס נכסים ובפש"ר היו בסכומים של מיליון ש"ח ויותר למעסיק. בסניף כרמיאל ובסניף טבריה נמצא כי ב-79.3% ו-69.4% (בהתאמה) מיתרות החוב של המעסיקים בכינוס נכסים ובפש"ר היה חוב של יותר ממיליון ש"ח למעסיק – כפי שמוצג בלוח 20.

מלוח 21 עולה, כי מרכיב הקרן גבוה במיוחד בסניפים נתניה (48.9%) וטבריה (46.2%). בסניף בני ברק מרכיב הקנס וההצמדה היה בולט במיוחד – 72.8% מיתרות החוב בסוף דצמבר 2011. משקל גבוה במיוחד של קנס והצמדה מצביע ככל הנראה על חובות ישנים יותר שאי אפשר לגבותם.

לוח 13: תנועות מעסיקים בקובץ מעסיקים בכינוס נכסים ופש"ר, 2011-2007

2011	2010	2009	2008	2007	
7,041	5,936	5,369	4,853	4,465	בתחילת השנה
772	1,118	583	534	397	התקבלו
25	24	20	16	18	יצאו
7,788	7,030	5,932	5,371	4,844	בסוף השנה
10.6	18.5	10.5	10.7	8.7	אחוז השינוי

לוח 14: שינויים ביתרות חוב של מעסיקים המצויים בכינוס נכסים ופש"ר, 2011-2007
(אלפי ש"ח)

2011	2010	2009	2008	2007	
1,410,753	1,252,202	1,120,475	957,277	859,873	יתרה לתחילת השנה
48,956	91,223	58,950	92,394	43,242	יתרות חדשות לטיפול
34,084	26,749	32,338	23,443	22,670	חיובים
1,493,793	1,370,174	1,211,763	1,073,114	925,785	סך כל החוב
32,358	29,701	36,133	28,477	25,670	זיכויים
652	3,412	1,401	1,009	379	העברות
84,412	73,880	80,074	77,598	59,483	הפרשי קנסות והצמדה
1,545,195	1,410,941	1,254,300	1,121,226	959,219	יתרה לסוף השנה
2.2	2.2	3.0	2.7	2.8	% זיכויים מכלל החוב
9.5	12.7	11.9	17.1	11.4	% שינוי שנתי

לוח 15: תנועת מעסיקים בכינוס נכסים ובפש"ר לפי סוג התנועה וסניף, 2011

כאחוז מסך הכול	אחוז השינוי בקובץ פש"ר	יתרת תיקים לסוף השנה	העברות		התקבלו	יתרת תיקים בתחילת השנה	סניף
			לקובץ בלתי פעילים	לקובץ פעילים			
100.0	10.6	7,788	11	14	772	7,041	סך הכול
7.4	9.1	577	2	1	51	529	ירושלים
13.9	5.4	1,079	-	1	56	1,024	תל אביב
5.8	7.9	453	2	2	37	420	חיפה
2.1	16.3	164	-	-	23	141	אשדוד
1.8	8.6	139	-	1	12	128	אשקלון
7.8	12.0	607	2	3	70	542	באר שבע
1.0	5.6	75	-	-	4	71	בני ברק
2.9	14.8	225	-	2	31	196	חדרה
2.8	8.9	221	-	1	19	203	חולון
3.1	15.9	240	-	-	33	207	טבריה
6.2	8.6	481	-	1	39	443	יפו
7.4	9.3	577	-	-	49	528	כפר סבא
1.1	3.5	88	1	-	4	85	כרמיאל
3.8	11.3	296	1	-	31	266	נהריה
2.9	28.7	224	-	-	50	174	נצרת
3.4	15.2	265	-	-	35	230	נתניה
2.9	9.9	222	-	-	20	202	עפולה
5.8	12.7	452	-	-	51	401	פתח תקוה
4.5	7.1	347	1	-	24	324	קריות
2.2	17.4	175	1	-	27	149	ראשון לציון
3.5	15.3	271	1	1	38	235	רחובות
2.5	24.2	195	-	-	38	157	רמלה
5.3	7.5	415	-	1	30	386	רמת גן

לוח 16: שיעורים בהתרות החוב בדגמי ביטוח של המעסיקים בנינוס נכסים ופשי"ר לפי סניף (אלפי ש"ח), 2011

יתרת החוב בסניף מתסה"כ הארצי	באחוזים		יתרת סגירה דצמבר 2011	העברות	הפרשי קנסות והצמדה	סדה"כ זכויים	סך תכול חוב העומד לגבייה	חייבים	יתרות חדשות	יתרת פתיחה ינואר 2011	סניף
	השנינו	זכויים מסדה"כ החוב									
100.0	12.7	9.5	1,545,195	652	84,412	32,358	1,493,793	34,084	48,956	1,410,753	סך תכול
6.4	9.7	1.8	99,092	3	5,884	1,694	94,905	1,481	3,097	90,327	ירושלים
16.8	6.4	1.6	259,656	56	11,567	4,126	252,271	4,571	3,686	244,014	תל אביב
6.0	8.3	1.5	91,986	30	5,472	1,276	87,820	1,015	1,895	84,910	חיפה
1.3	10.0	0.6	19,637	-	588	120	19,169	294	1,030	17,845	אשדוד
1.4	16.6	3.2	21,667	-	1,460	678	20,885	491	1,816	18,578	אשקלון
6.6	8.4	0.8	101,915	105	5,218	825	97,627	729	2,864	94,034	באר שבע
0.9	4.8	0.9	13,153	-	658	119	12,614	7	57	12,550	בני ברק
2.6	9.7	0.1	40,356	38	2,277	37	38,154	71	1,295	36,788	חדרה
2.5	8.0	0.8	38,836	363	2,004	313	37,508	378	1,167	35,963	חולון
4.7	9.1	1.4	72,954	-1	4,414	989	69,528	981	1,707	66,840	טבריה
3.7	7.9	0.3	57,271	1	2,777	161	54,656	101	1,467	53,088	יפו
7.5	14.8	5.0	115,794	-	8,885	5,626	112,535	7,380	4,277	100,878	כפר סבא
4.0	5.8	0.2	61,570	7	3,395	120	58,302	84	8	58,210	כרמיאל
3.9	10.4	1.7	60,526	2	2,939	995	58,584	1,048	2,720	54,816	נהריה
2.8	15.3	2.0	42,941	-	2,154	817	41,604	775	3,577	37,252	נצרת
4.4	11.0	2.3	67,837	-	4,299	1,469	65,007	1,521	2,348	61,138	נתניה
2.0	9.6	1.2	30,608	-	1,855	361	29,114	248	931	27,935	עפולה
5.5	9.5	1.7	84,922	-	5,084	1,407	81,245	1,051	2,658	77,536	פתח תקווה
4.8	7.7	10.4	73,974	8	4,310	8,068	77,740	8,048	1,001	68,691	קרית
1.6	26.7	0.3	24,784	7	1,390	67	23,468	11	3,900	19,557	ראשון לציון
3.4	13.6	3.7	52,896	6	2,548	1,943	52,297	2,226	3,502	46,569	רחובות
2.3	12.0	1.6	36,074	-	1,516	572	35,130	915	2,016	32,199	רמלה
5.0	8.0	0.8	76,746	27	3,718	575	73,630	658	1,937	71,035	רמת גן

לוח 17: מעסיקים בפש"ר לפי סוג פעילות וסניף, 31 בדצמבר 2011

סניף	סך הכול	פש"ר לא פעיל	פש"ר כונס	פש"ר כונס פעיל	חוב אבוד פש"ר
סך הכול	7,788	7,153	594	33	8
ירושלים	577	523	51	2	1
תל אביב	1,079	988	85	6	-
חיפה	453	421	31	-	1
אשדוד	164	157	7	-	-
אשקלון	139	123	16	-	-
באר שבע	607	566	39	1	1
בני ברק	75	68	6	1	-
חדרה	225	222	2	1	-
חולון	221	198	23	-	-
טבריה	240	192	44	3	1
יפו	481	460	20	1	-
כפר סבא	577	552	23	2	-
כרמיאל	88	81	7	-	-
נהריה	296	278	18	-	-
נצרת	224	212	9	3	-
נתניה	265	235	29	1	-
עפולה	222	208	13	1	-
פתח תקוה	452	409	41	2	-
קריות	347	310	32	1	4
ראשון לציון	175	161	14	-	-
רחובות	271	245	25	1	-
רמלה	195	175	20	-	-
רמת גן	415	369	39	7	-

לוח 18: היתרות לפי סוג פעילות וסניף (אלפי ש"ח), 31 בדצמבר 2011

פשי"ר חוב אבוד	פשי"ר כונס פעיל	פשי"ר כונס	פשי"ר לא פעיל	סך הכול	סניף
1,194	5,392	273,365	1,265,544	1,545,495	סך הכול
29	-	28,126	70,937	99,092	ירושלים
-	552	33,919	225,185	259,656	תל אביב
18	-	12,485	79,483	91,986	חיפה
-	-	286	19,651	19,937	אשדוד
-	-	6,412	15,255	21,667	אשקלון
19	36	6,956	94,904	101,915	באר שבע
-	6	637	12,510	13,153	בני ברק
-	3	1,424	38,929	40,356	חדרה
-	-	4,348	34,488	38,836	חולון
47	5	45,698	27,204	72,954	טבריה
-	9	4,279	52,983	57,271	יפו
-	17	4,813	110,964	115,794	כפר סבא
-	-	14,977	46,593	61,570	כרמיאל
-	-	3,391	57,135	60,526	נהריה
-	120	2,287	40,534	42,941	נצרת
-	23	28,767	39,047	67,837	נתניה
-	-3	5,111	25,500	30,608	עפולה
-	447	18,066	66,409	84,922	פתח תקוה
1,081	323	23,184	49,386	73,974	קריות
-	-	5,456	19,328	24,784	ראשון לציון
-	-	10,232	42,664	52,896	רחובות
-	-	3,810	32,264	36,074	רמלה
-	3,854	8,701	64,191	76,746	רמת גן

לוח 19: המעסיקים בכינוס נכסים ופש"ר לפי קבוצות גודל היתרה וסניף (אלפי ש"ח),

31 בדצמבר 2011

סניף	סך הכול	יתרה שלילית	אפס	100-0	250-100	500-250	1000-500	+1000
סך הכול	7,788	397	300	4,354	1,290	749	439	259
ירושלים	577	34	36	323	92	53	22	17
תל אביב	1,079	76	36	565	172	120	69	41
חיפה	453	25	14	249	75	45	29	16
אשדוד	164	6	2	106	31	8	7	4
אשקלון	139	12	4	90	13	8	6	6
באר שבע	607	14	25	368	98	50	32	20
בני ברק	75	4	2	41	15	4	5	4
חדרה	225	16	9	126	40	15	10	9
חולון	221	15	8	118	37	24	11	8
טבריה	240	13	12	144	36	19	7	9
יפו	481	23	14	300	76	38	26	4
כפר סבא	577	33	19	303	102	59	42	19
כרמיאל	88	2	-	47	16	11	6	6
נהריה	296	12	9	167	58	22	16	12
נצרת	224	4	11	122	41	22	15	9
נתניה	265	5	11	148	43	30	15	13
עפולה	222	16	12	127	29	28	4	6
פתח תקוה	452	18	25	240	69	53	32	15
קריות	347	14	7	192	61	41	22	10
ראשון לציון	175	13	4	104	33	10	6	5
רחובות	271	8	11	157	50	19	15	11
רמלה	195	7	7	109	29	23	14	6
רמת גן	415	27	22	208	74	47	28	9

לוח 20: יתרות חוב של מעסיקים בכינוס נכסים ופש"ר לפי גובה היתרה ולפי סניף (אחוזים), 31 בדצמבר 2011

סניף	סך הכול (אלפי ש"ח)	עד 100	-100.1 250.0	-250.1 500.0	-500.1 1,000.0	+1,000.0
סך הכול	1,545,495	8.0	13.8	17.1	19.6	41.8
ירושלים	99,092	9.5	15.4	19.1	15.7	40.4
תל אביב	259,656	6.0	10.6	16.3	19.0	48.2
חיפה	91,986	7.6	12.9	16.8	22.6	40.1
אשדוד	19,937	13.5	26.8	13.2	22.7	23.8
אשקלון	21,667	11.3	9.9	13.1	18.3	48.5
באר שבע	101,915	9.9	15.7	17.9	20.5	36.0
בני ברק	13,153	9.0	17.9	10.7	22.9	39.5
חדרה	40,356	8.8	15.6	11.9	17.2	46.5
חולון	38,836	8.9	14.7	21.4	19.9	35.1
טבריה	72,954	6.2	8.4	9.1	6.9	69.4
יפו	57,271	14.3	21.1	22.7	29.9	12.4
כפר סבא	115,794	8.0	14.6	17.8	25.5	34.1
כרמיאל	61,570	2.3	4.3	6.6	7.4	79.3
נהריה	60,526	7.5	16.1	13.3	18.1	44.9
נצרת	42,941	7.2	15.0	17.8	22.2	37.8
נתניה	67,837	5.8	9.9	15.1	14.5	54.7
עפולה	30,608	9.6	15.7	33.3	7.2	34.2
פתח תקוה	84,922	7.8	14.1	22.5	26.2	29.5
קריות	73,974	7.9	13.1	19.8	20.1	39.1
ראשון לציון	24,784	11.0	22.4	12.8	16.0	37.8
רחובות	52,896	9.1	15.1	12.8	20.1	42.9
רמלה	36,074	9.0	13.4	22.3	25.3	30.4
רמת גן	76,746	8.7	15.7	21.8	27.2	26.7

לוח 21: יתרות החוב של מעסיקים בכינוס נכסים ופש"ר לפי מרכיבי החוב וסניף (אחוזים),
31 בדצמבר 2011

הצמדה	קנס	קרן	סך הכול (אלפי ש"ח)	סניף
18.7	41.1	40.2	1,545,495	סך הכול
15.0	40.6	44.4	99,092	ירושלים
28.4	40.4	31.2	259,656	תל אביב
16.7	40.5	42.8	91,986	חיפה
15.3	44.0	40.7	19,937	אשדוד
14.9	39.2	45.9	21,667	אשקלון
18.4	44.1	37.5	101,915	באר שבע
29.7	43.1	27.2	13,153	בני ברק
16.0	40.9	43.1	40,356	חדרה
15.8	43.8	40.4	38,836	חולון
14.1	39.7	46.2	72,954	טבריה
22.1	42.1	35.8	57,271	יפו
15.2	39.8	45.0	115,794	כפר סבא
14.9	45.0	40.1	61,570	כרמיאל
19.9	42.2	37.9	60,526	נהריה
17.0	43.8	39.2	42,941	נצרת
12.0	39.1	48.9	67,837	נתניה
16.3	40.9	42.8	30,608	עפולה
17.3	40.4	42.3	84,922	פתח תקוה
16.2	39.0	44.8	73,974	קריות
12.7	40.4	46.9	24,784	ראשון לציון
18.7	40.0	41.3	52,896	רחובות
14.6	39.9	45.5	36,074	רמלה
22.0	41.9	36.1	76,746	רמת גן

גבייה מיתרות חוב בדמי ביטוח בדין קדימה

על פי סעיף 354 א(3) לפקודת החברות וסעיף 78 לפקודת פש"ר נקבע כי מסים שמשולמים לאוצר המדינה (ובכללם גם חובות לביטוח לאומי) בעת פירוק/פש"ר, יהיו בדין קדימה לכל שאר החובות לפי סדר עדיפות זה, ובתנאי שחובות אלה נישומו והוטלו על החברה/מעסיק עצמאי עד ל-31 בדצמבר שלפני תאריך הפירוק וסך כל החוב אינו עולה על שנה אחת. שאר החוב מצטרף לחובות הרגילים של המעסיק. בפירוק אגודה שיתופית ייחשב כחוב בדין קדימה כל חוב שמגיע למוסד.

מלוחות 22-24 נתונים על הטיפול של אגף פש"ר ביתרות חוב בדמי ביטוח של המעסיקים במערכת מחשב חדשה שהחלה לפעול באוגוסט 2002. מלוחות אלה עולה כי בשנים 2002-2011 (ועד בכלל) הוגשו הוכחות חוב לבתי משפט ב-7,424 מעסיקים בפירוק/פש"ר עם יתרות חוב בדמי ביטוח בסך הכל 808.1 מיליון ש"ח. על פי התקנות לעיל הוגשו הוכחות חוב בגין יתרות אלה וחושב סך 528.8 מיליון ש"ח בדין קדימה שמהווים 65.4% מסך הכל יתרות החוב, כאשר שאר החובות שאינם בדין קדימה הם בגדר חוב רגיל.

מתוך כלל המעסיקים שטופלו בשנים אלה 6,942 היו עם יתרות חוב מקוריות בסך 769.5 מיליון ש"ח וחושבו סכומים בדין קדימה. הסכום בדין קדימה למעסיקים אלה היה 528.8 מיליון ש"ח, והוא היווה בממוצע 68.7% מכלל יתרות החוב המקוריות למעסיקים אלה באותן שנים. סך כל הדיוידנדים שנגבו בשנים אלה היה 9.0 מיליון ש"ח והוא היווה בממוצע כ-1.7% מסך הכל החוב בדין קדימה בשנים אלה. בשנת 2011 לבדה נגבו 1.6 מיליון ש"ח כדיוידנדים. ליתר 482 מעסיקים (המהווים 6.5% מסך הכל המעסיקים בשנים הללו) שיתרת חובם היתה 38.7 מיליון ש"ח (4.8% מסך יתרות החוב של כלל המעסיקים), נקבע כי חובותיהם הם חובות רגילים מאחר שהם נוצרו בשנה שבה הוצא צו פירוק/פש"ר. סך כל הדיוידנדים ששולמו למוסד בשנים אלה היה 1 מיליון ש"ח והם מהווים 2.6% מהחוב הרגיל של מעסיקים אלה. בשנת 2011 לבדה שולמו 64 אלף ש"ח בגין חובות אלה.

לוח 22: טיפול ביתרות חוב בדמי הביטוח של המעסיקים בפירוק לפי שנות עריכת חוב (אלפי ש"ח), 2011-2002

שנה	מספר מעסיקים	סך הכל יתרות חוב	יתרות חוב בדין קדימה	חוב בדין קדימה כאחוז מהסה"כ	סה"כ דיוידנדים	גביית דיוידנדים
סך הכול	7,424	808,145	528,815	65.4	10,013	1,668
2002	636	114,665	73,551	64.1	2,190	417
2003	707	106,419	70,893	66.6	1,035	158
2004	591	79,311	52,164	65.8	860	259
2005	768	101,540	67,691	66.7	2,975	90
2006	494	102,816	70,462	68.5	1,109	57
2007	619	54,662	36,679	67.1	375	121
2008	793	61,496	37,659	61.2	481	141
2009	659	64,658	44,744	69.2	306	146
2010	1,076	64,387	39,940	62.0	682	279
2011	1,081	58,191	35,032	60.2	-	-

לוח 23: טיפול ביתרות חוב בדמי ביטוח של מעסיקים בפירוק עם יתרות בדין קדימה לפי שנות עריכת הוכחות חוב (אלפי ש"ח), 2011-2002

שנה	מספר מעסיקים	סך הכל יתרות חוב	יתרות חוב בדין קדימה	חוב בדין קדימה כאחוז מהסה"כ היתרות החוב	סה"כ דבידנדים	סה"כ דבידנדים מייתרות חוב בדין קדימה	גביית דבידנדים 2011
סך הכול	6,942	769,469	528,815	68.7	8,997	1.7	1,604
2002	582	104,410	73,551	70.4	2,189	3.0	417
2003	644	100,238	70,893	70.7	877	1.2	101
2004	549	76,815	52,164	67.9	860	1.6	259
2005	716	96,668	67,691	70.0	2,619	3.9	90
2006	457	100,654	70,462	70.0	880	1.2	56
2007	595	53,777	36,679	68.2	367	1.0	116
2008	744	58,510	37,659	64.4	480	1.3	140
2009	609	63,101	44,744	70.9	306	0.7	146
2010	1,021	59,865	39,940	66.7	419	1.0	279
2011	1,025	55,431	35,032	63.2	-	-	-

לוח 24: טיפול ביתרות חוב בדמי ביטוח של מעסיקים בפירוק שנקבע שהן בגדר חוב רגיל לפי שנות עריכת הוכחות חוב (אלפי ש"ח), 2011-2002

שנה	מספר מעסיקים	כאחוז מהסה"כ מעסיקים	יתרות חוב רגיל	חוב רגיל כאחוז מסה"כ יתרות חוב	סה"כ דבידנדים	הדבידנדים כאחוז מיתרות החוב הרגיל	גביית דבידנדים 2011
סך הכול	482	6.5	38,676	4.8	1,016	2.6	64
2002	54	8.5	10,255	8.9	1	0.0	-
2003	63	8.9	6,181	5.8	158	2.6	57
2004	42	7.1	2,496	3.1	-	-	-
2005	52	6.8	4,872	4.8	356	7.3	-
2006	37	7.5	2,162	2.1	229	10.6	1
2007	24	3.9	885	1.6	8	0.9	5
2008	49	6.2	2,986	4.9	1	0.0	1
2009	50	7.6	1,557	2.4	-	-	-
2010	55	5.1	4,522	7.0	263	5.8	-
2011	56	5.2	2,760	4.7	-	-	-

Abstract

Salaried workers in Israel are insured in the "Workers' Rights in Bankruptcy or Liquidation of Company" branch of the National Insurance (social security) Institute. In 2011, this branch received 482 new employers' bankruptcy files, which included claims of both workers and provident funds. This constitutes a decline of 13.6% relative to the previous year. In the course of 2011, 7,417 workers' claims were approved, and the total amount of NIS 258.4 million was paid to workers and provident funds.

A distribution of new claims of workers approved in the past five years according to economic sector, shows that about 41.5% of these claims were in services, 21.9% in commerce and 11% in construction and infrastructure.

In 2011 the branch succeeded in collecting about NIS 13 million from liquidators, constituting 9.6% of the *priority debt*¹ for that year.

In addition to paying wages and compensation to workers, the NII collects insurance contribution debts from employers in the framework of this branch, by means of its Legal Office. In the course of 2011, 772 new employers began the process of receivership or bankruptcy. In December 2011, there were 7,788 employers in the bankruptcy file.

In the course of 2011, the cumulative debt in insurance contributions reached NIS 1.49 billion. In this year, the NII (by means of its Legal Office) succeeded in reducing this debt by about 2%. The remaining debt as of December 31, 2011 stood at NIS 1.54 billion.

Out of the 7,788 employers in the process of receivership or bankruptcy at the end of 2011, the files of 7,153 employers (92% of the total) were inactive files; that is, all the procedures to collect the debts were exhausted in these cases. The debt balance of these inactive files on December 31, 2011 was NIS 1.26 billion, or about 81.7% of the total debt of the employers in the process of receivership or bankruptcy as of this date. 259 employers had a debt balance of over a million shekels per employer, constituting 41.8% of the total debt. From data on the handling of 7,424 cases of employers in receivership/bankruptcy in 2002-2011, it was found that the total original debt in insurance contributions was NIS 808 million, out of which 65.4% was a priority debt. In the course of the years, these employers have paid NIS 10 million from the total, or 1.9% of the total priority debt for 2002-2011.

¹ Priority debts are debts that are given priority over other debts, but only for regular creditors and not for those of insured entitled to all their money in a bankruptcy/liquidation process. Under present legislation, there are four types of priority debts (in this order): a) work wages, b) debts incurred from deduction of income tax at source, c) other debts, such as alimony and rent, d) municipal taxes.

NATIONAL INSURANCE INSTITUTE
Research and Planning Administration

Bankruptcy and Liquidation of Company
Benefit Payments and Debt Collection
2011

by
Avner Sharf

Jerusalem, September 2012